

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 053 Психологія
Освітня програма «Психологія»
Рік навчання 4, семестр 8
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Теслюк Валентина Михайлівна
_ val8887779@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=298578>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Психологія управління» є вивчення психологічних закономірностей управлінської діяльності, проблем спілкування та взаємодії людей в різних соціальних структурах, аналіз психологічних умов та особливостей управлінської діяльності з метою підвищення ефективності та якості роботи в системі управління. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент ознайомлюється із закономірностями керівництва, стилями управління, психологію управління колективом, закономірностями динаміки малої соціальної групи та її структурою, психологічними феноменами у малих та великих соціальних групах, особливостями ділового спілкування та шляхами врегулювання конфліктних ситуацій, специфікою статевих особливостей членів колективу та їх урахування у професійній діяльності.

Компетентності навчальної дисципліни:

інтегральна компетентність (ІК): здатність вирізняти й аналізувати психічні явища, їх види, властивості й закономірності, добирати методи їх вивчення й розвитку;

загальні компетентності (ЗК):

- у застосуванні набутих знань із психології управління у практичних ситуаціях (ЗК1);
- розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності та її предметної сфери (ЗК2);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями із психології управління (ЗК4);
- здатність критично оцінювати інформацію, що стосується психології управління (ЗК5);
- здатність приймати обґрунтовані рішення щодо підбору методу дослідження (ЗК6);
- здатність працювати в команді, розв'язуючи навчальні завдання (ЗК9);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку психології як науки, її місця у загальній системі наукових та практичних знань людства (ЗК11);

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології управління (СК1);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (СК3);
- здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (СК4);
- здатність здійснювати просвітницьку роботу щодо природи та функціонування психологічних аспектів управлінських відносин (СК9);
- здатність дотримуватися норм професійної етики у застосуванні методів дослідження психологічних аспектів управлінських відносин (СК10);
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК11).

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань (ПРН2);
- обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (ПРН4);

- обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги (ПРН5);
- рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки (ПРН7);
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН10);
- взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН13);
- ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН14);
- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН16).

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні/ самостійна робота)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ЯК ГАЛУЗЬ ПСИХОЛОГІЇ. ПСИХОЛОГІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ТА КЕРІВНИКА				
Тема 1. Загальні засади психології управління	2/2/8	Знання: визначення психології управління як галузі психологічної науки. Розуміння предмету, об'єкту і завдань психології управління. Уміння визначити основні функції психології управління.	1. Здійснити аналіз предмету, об'єкту і завдань психології управління. 2. Здійснити аналіз основних принципів психології управління. 3. Охарактеризувати методи психології управління.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).
Тема 2. Розвиток управлінської думки в Україні	2/2/8	Знання: етапів розвитку управлінської науки. Розуміння етапів становлення системи управління в Україні; розвитку сучасної управлінської думки в Україні. Уміння визначити	1. Здійснити аналіз етапів розвитку управлінської науки. 2. Вивчити особливості сучасного розвитку менеджменту в Україні.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у

		особливості сучасного розвитку менеджменту в Україні.	3. Огляд основної та додаткової літератури з теми.	обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).
Тема 3. Психологія особистості та організації в управлінні	2/2/8	Знання понять індивід, індивідуальність, особистість. Розуміння теорій особистості. Уміння використання теорій особистості в управлінській практиці.	1. Визначити індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління. 2. Огляд основної та додаткової літератури з теми.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).
Тема 4. Роль керівника у формуванні колективу	2/2/8	Знання: визначення поняття «імідж керівника». Розуміння типів стилів керівництва; основних типів «клімату» керівництва. Уміння визначити основні принципи соціально-психологічного тренінгу.	1. Дати визначення поняття «імідж керівника». 2. Дати характеристику типів стилів керівництва. 3. Розробити соціально-психологічний тренінг «Стиль управління колективом». 4. Огляд основної та додаткової літератури з теми.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).

Тема 5. Влада і лідерство	2/2/8	Знання: поняття «керівник» і «керівництво». Розуміння поняття влади та лідерства. Уміння визначати особливості лідерства у трудовому колективі.	1. Дати визначення поняття «керівник» і «керівництво». 2. Пояснити зміст поняття «влада». 3. Проаналізувати проблему лідерства у трудовому колективі. 4. Огляд основної та додаткової літератури з теми.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).
Модуль 2. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ. ПСИХОЛОГІЯ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ				
Тема 6. Сучасні теорії мотивації праці	2/2/8	Знання: загальні теорії; змістовні, процесійні теорії мотивації праці, теорія раціональних рішень, біхевіористична модель групової мотивації. Розуміння теорій мотивації праці. Уміння застосування теорій мотивації праці.	1. Проаналізувати загальні теорії; змістовні, процесійні теорії мотивації праці та їхнє застосування. 2. Здійснити аналіз теорії раціональних рішень. 3. Огляд основної та додаткової літератури з теми.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).

<p>Тема 7. Психічне здоров'я</p>	<p>2/2/98</p>	<p>Знання: тлумачення «психічне здоров'я в організаціях», «психологічне здоров'я». Розуміння різних способів збереження психічного здоров'я. Уміння використовувати різні способи збереження психічного здоров'я у житті.</p>	<p>1. Визначити українські перспективи щодо розбудови системи підтримки психічного здоров'я в організаціях. 2. Розробити рекомендації щодо збереження психічного здоров'я. 3. Огляд основної та додаткової літератури з теми.</p>	<p>1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).</p>
<p>Тема 8. Психологія управління конфліктами</p>	<p>2/2/8</p>	<p>Знання: поняття і зміст управління конфліктами. Розуміння особливостей управління конфліктами, факторів та принципів вирішення конфліктів. Уміння: прогнозування та управління конфліктом; визначення передумови і форм успішного вирішення конфліктів.</p>	<p>1. Визначити особливості управління конфліктами. 2. Охарактеризувати передумови і форми успішного вирішення конфліктів. 3. Проаналізувати фактори та принципи вирішення конфліктів. 4. Огляд основної та додаткової літератури з теми.</p>	<p>1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).</p>
<p>Тема 9. Психологія ділового спілкування</p>	<p>2/2/8</p>	<p>Знання: поняття про ділове спілкування, його особливості. Розуміння помилок ділового спілкування. Уміння підбору способів ділового спілкування.</p>	<p>1. Визначити особливості ділового спілкування. 2. Пояснити як здійснюється добір способів ділового спілкування. 3. Огляд основної та додаткової літератури з теми.</p>	<p>1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у</p>

				обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).
Тема 10. Тактичні прийоми на переговорах. Типи співрозмовників	2/2/8	Знання: методи підготовки і ведення переговорів; засоби ефективності ділової бесіди та її складові компоненти; тактичні прийоми. Розуміння труднощів у переговорах: тупики, конфлікти, маніпуляції. психотипи груп. Уміти розрізняти: абстрактні типи співрозмовників; типи співрозмовників за В.Сатир; стилі мислення.	1. Дати характеристику методів підготовки і ведення переговорів. 2. Пояснити чому і які виникають труднощі в переговорах. 3. Дати характеристику психотипів груп. 4. Здійнити аналіз типів співрозмовників за В.Сатир. 5. Огляд основної та додаткової літератури з теми.	1-3 бали – усна доповідь. 1-6 бали – доповідь з презентацією. 1-3 бали – усна відповідь на питання, активна участь у обговоренні теми. 1-4 бали – письмовий тест (1 бал за кожну правильну відповідь).
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації. Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з деканатом. Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.
Політика щодо академічної доброчесності:	Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654). Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.

Політика щодо відвідування:	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформулювати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету).
------------------------------------	---

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ-Львів: Сполом, 2011. 216 с.
2. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації: монографія. Київ: Наук. світ, 2009. 268 с.
3. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління. Київ: Академвидав, 2003. 568 с.
4. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 664 с.
5. Войтович М.В. Психологічні основи розв'язання управлінських конфліктів в освітніх закладах. *Управління закладами середньої освіти психологічні аспекти*. Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2001. С. 129-149.
6. Карамушка Л.М. Психологічні основи управління в системі середньої освіти: навч. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 180с.
7. Карамушка Л.М. Психологічні особливості прийняття управлінських рішень українськими менеджерами: результати крос-культурних досліджень. *Проблеми загальної та педагогічної психології*. 2002. Т. 4. Ч. 1. С. 90-95.
8. Коваль А.Е. Ділове спілкування: навч. посіб. Київ: Либідь, 1992. 280 с.
9. Коломінський Н. Стиль поведінки керівника в конфліктній ситуації: діагностування та шляхи оптимізації. *Освіта і управління*. 1998. Т. 2. № 1. С. 91-95.
10. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: навч. посіб. / В.С. Лозниця. Київ: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.
11. Мельник Л.П. Психологія управління: курс лекцій. 2-ге вид. Київ: МАУП, 2002. 176 с.
12. Омельченко Л.М. Конфлікти в організаціях: методичні рекомендації для керівників аграрної галузі. Київ: НУБіП, 2009. 64 с.
13. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підручник. 3-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 664 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Khodakivskiy_Yevhen/Psykholohiia_upravlinnia.pdf?PHPSESSID=57ef1dff011b70b1c6192a4a28340500 (дата звернення 10.05.2024р.).
14. Ходаківський Є. І. Психологія управління: підручник. 5-тє вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 492 с. URL: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/4982/1/Psykholohiia_upravlinnia.pdf (дата звернення 10.05.2024р.).
15. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/340080478_Psihologia_upravlinna (дата

звернення 10.05.2024р.).